

HOBITTI

TEKIJÄN KUVITTAMA

SUOMENTANEET KERSTI JUVA JA PANU PEKKANEN

J.R.R. Tolkien.

WSOY

[illegible]

HOBITTI

J. R. R. TOLKIEN

Suomennetut teokset:

HOBITTI ELI SINNE JA TAKAISIN
MAAMIES JA LOHIKÄÄRME
TARU SORMUSTEN HERRASTA I–III:
I SORMUKSEN RITARIT
II KAKSI TORNIA
III KUNINKAAN PALUU
TOM BOMBADILIN SEIKKAILUT
PUU JA LEHTI
SEPPÄ JA SATUMAA
KIRJEITÄ JOULUPUKILTA
SILMARILLION*

J. R. R. TOLKIENIN MAALAUKSIA JA PIIRROKSIA*
KESKENERÄISTEN TARUJEN KIRJA*

KIRJEET*
HERRA BLISS
BILBON VIIMEINEN LAULU
SATUJEN VALTAKUNTA
ROVERANDOM
HÚRININ LASTEN TARINA*
KULLERVON TARINA
GONDOLININ TUHO*
KIRJOITUKSIA KESKI-MAASTA
NÚMENORIN TUHO

* Toimittanut Christopher Tolkien

J.R.R. Tolkien

HOBITTI

eli Sinne ja takaisin

ESIPUHE

Christopher Tolkien

Tekijän kuvittama

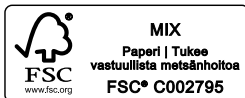
SUOMENTANUT *Kersti Juva*

RUNOT SUOMENTANUT *Panu Pekkanen*

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ

HELSINKI

Ensimmäinen painos

Englanninkielinen alkuteos
THE HOBBIT OR THERE AND BACK AGAIN

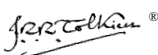
Originally published in the English language by HarperCollins Publishers Ltd. under the titles:
THE HOBBIT: Illustrated by the Author [Illustrated edition]

All texts and materials by J.R.R. Tolkien © J. R. R. Tolkien Estate Limited 1937, 1965

Illustrations by J.R.R. Tolkien © The Tolkien Estate Limited 1937, 1972, 1975, 1976, 1978,
1987, 1988, 1995, 2007, 2011

Foreword by Christopher Tolkien © the estate of C.R. Tolkien 1987, 2007

Note on the illustrations © Wayne G. Hammond & Christina Scull 2011, 2023

TOLKIEN®, and

are registered trademarks of The Tolkien Estate Limited.

The Proprietor on behalf of the Author hereby asserts his moral right
to be identified as the author of the Proprietor Materials.

The illustrations in this book are reproduced courtesy of the Bodleian Library,
University of Oxford, from their holdings labelled MS. Tolkien Drawings 1-3,
7-10, 12-14, 17, 19, 21, 22, 22v, 23-31, 33-5; 84 fol. 37; 88 fol. 20; 89 fols. 17,
17v, 19, 21, 23-6, 30, 33, 34, 36, 38, 45, 46, 48, 48v & 49; 102 & 104; those
on pp. ix, xii, xiii & facing 100 are reproduced with the permission of the
Department of Special Collections and University Archives, Raynor Memorial
Libraries, Marquette University, Milwaukee, Wisconsin, from their collection
labelled MS. Tolkien, Mss-1/1/1/a, Mss-1/1/1/b, 1/1/7/10a & Ad.Ms.H2

Suomenkielinen laitos © suomentajat ja WSOY 1985, 2025

Werner Söderström Osakeyhtiö
Lönnrotinkatu 18 A, 00120 Helsinki

Suomennoksen ensimmäinen painos ilmestyi 1985.
Tarkistettu suomennos 2025.

Ilmestynyt aiemmin suomeksi Risto Pitkäsen suomentamana nimellä
Lohikäärmevuori (Tammi 1973).

Huomautuksen (s. x) ja esipuheen 50-vuotisjuhlapainokseen
suomentanut Jaakko Kankaanpää.

Sitaatit J. R. R. Tolkienin teoksesta *Kirjeet* suomentanut Tero Valkonen.

Sitaatit Catherine McIlwainen (toim.) teoksesta

Tolkien: Mies joka loi Keski-Maan suomentanut Seppo Raudaskoski.

Sitaatit Humphrey Carpenterin teoksesta

J. R. R. Tolkien: Elämäkerta suomentanut Vesa Sisättö.

Sitaatit Wayne G. Hammondin ja Christina Scullin teoksesta *Hobittit Tolkienin silmin*
suomentanut Tero Valkonen.

ISBN 978-951-0-51887-8

Painettu EU:ssa

Tuoteturvallisuuteen liittyvät tiedustelut:
tuotevastuu@wsoy.fi

SISÄLLYS

<i>Kuvat</i>	vii
<i>Huomautus</i>	x
<i>Esipuhe 50-vuotisjuhlapainokseen</i>	xi
<i>Kuvituksesta</i>	xxx
i Odottamaton juhla	3
ii Lammaspaiastia	26
iii Lyhyt lepo	40
iv Vuoren alla ja päällä	48
v Arvoituksia pimeässä	61
vi Ojasta allikkoon	80
vii Kummallinen koti	97
viii Hämähäkkejä	119
ix Tynnyrikyydillä tyrmästä	144
x Lämmin vastaanotto	159
xi Kuistilla	169
xii Sisäisiä tietoja	177
xiii Poissa kotoa	195
xiv Tulta ja vettä	205
xv Pilvet kerääntyvät	214
xvi Varas yöllä	223
xvii Pilvet repeävät	229
xviii Paluumatka	239
xix Viimeiset vaiheet	247

KUVAT

	Throrin kartta*	<i>etuesilehtien karttaliite</i>
I	Kukkula: Hobittila Virran tuolla puolen	<i>esiökuva</i>
2	Bilbo Reppulin hahmotelma	ix
3	Ensimmäisen luvun alkuperäiskäsikirjoituksen liuska, mukana Throrin kartta	xii
4	Ensimmäisen luvun alkuperäiskäsikirjoituksen liuska	xiii
5	Haltiakuninkaan salien portti	xix
6	Nimetön (Nargothrond)	xx
7	Synkmetsä	xxi
8	Smaug lentää Vuoren ympäri	xxiv
9	Yksinäinen vuori	xxv
10	Yksinäisen vuoren hahmotelma (a)	xxvi
11	Takaovi	xxvii
12	Repunpää Kukkulan alla	xxviii
13	Varhaisin Konnun kartta	<i>sivun 2 jälkeen</i>
14	Eräänä aamuna kun maailma oli hiljaisempi	<i>sivun 4 jälkeen</i>

15	Gandalf	<i>sivun 6 jälkeen</i>
16	Throrin kartta. Kopioinut Bilbo Reppuli*	<i>sivun 20 jälkeen</i>
17	Sumuvuoret idästä Kotkanpesästä nähtynä Hiisiportille päin [yksityiskohta]	25
18	Kukkula: Hobittila Virran tuolla puolen	<i>sivun 26 jälkeen</i>
19	Peikkojen kukkula	<i>sivun 30 jälkeen</i>
20	Peikot†	<i>sivun 34 jälkeen</i>
21	Kolme peikkoa muuttuu kiveksi†	<i>sivun 38 jälkeen</i>
22	Elrondin talo	39
23	Ratsastamassa alas Rivendelliin	<i>sivun 42 jälkeen</i>
24	Rivendell	<i>sivun 44 jälkeen</i>
25	Näkymä Rivendellistä itään	<i>sivun 46 jälkeen</i>
26	Vuoripolku†	<i>sivun 52 jälkeen</i>
27	Sumuvuoret	<i>sivun 80 jälkeen</i>
28	Sumuvuoret idästä Kotkanpesästä nähtynä Hiisiportille päin†	<i>sivun 94 jälkeen</i>
29	Bilbo heräsi siihen että aikainen aurinko otti häntä silmiin	<i>sivun 98 jälkeen</i>
30	Varhainen käsikirjoitusliuska, jolla on karttaluonnos Sumuvuorten itäpuolesta	<i>sivun 100 jälkeen</i>
31	Beornin sali†	<i>sivun 104 jälkeen</i>
32	Synkmetsä	<i>sivun 120 jälkeen</i>
33	Erämaa, alustava piirustus*	<i>sivun 126 jälkeen</i>
34	Haltiakuninkaan portti joen toiselta puolelta	<i>sivun 140 jälkeen</i>
35	Haltiakuninkaan portti†	<i>sivun 142 jälkeen</i>

Ensimmäinen luku

ODOTTAMATON JUHLA

KOLOSSA MAAN sisällä asui hobitti. Kolo ei ollut niitä inhoitavia likaisia ja märkiä koloja jotka ovat täynnä madonpäitä ja haisevat ummehtuneelta, eikä myöskään kuiva, paljas hiekkainen kolo jossa ei ole paikkaa missä istua eikä mitään mitä syödä. Sanalla sanoen, se oli hobitinkolo, mikä merkitsee mukavuutta.

Kolon ovi oli pyöreä kuin laivanikkuna ja vihreäksi maalattu, ja täsmälleen keskellä ovea oli kiiltävä keltainen messinkinuppi. Ovi aukesi putkenmuotoiseen tunnelimaiseen eteiseen, huomattavan kodikkaaseen savuttomaan eteiskäytävään, jossa oli paneloidut seinät, matto laattalattialla, seinustoilla puleerattuja tuoleja ja seinässä liuta nauloja hatuille ja takeille – hobitti näet piti vieraista. Käytävä kiemurteli yhä syvemmälle mäenkylkeen – niillä main mäkeä kutsuttiin Kukkulaksi monen virstan säteellä – ja sen seinissä oli monia pieniä pyöreitä ovia, ensin toisella ja sitten toisella puolella. Hobitin kodissa ei ollut portaita; makuukamarit, kylpyhuoneet, kellarit ja ruokakomerot (joita oli monta), vaatevarastot (hänellä oli kokonaisia huoneita pelkästään vaatteiden säilyttämistä varten), keittiöt ja ruokasalit sijaitsivat kaikki samassa kerroksessa, suorastaan saman käytävän varrella. Parhaat huoneet olivat kaikki vasemmalla (ulkoa tultaessa), sillä vain sen puolen huoneissa oli ikkunat, syvät pyöreät ikkunat joista näki puutarhaan ja sen taakse joelle viettäville laitumille. Tämä nimenomainen hobitti oli varsin vauras hobitti ja hänen nimensä oli Reppuli. Reppulit olivat asuneet Kukkulan tienoilla ylimuistoisista ajoista

ja heitä pidettiin hyvin kunnianarvoisana väkenä, ei vain siksi että useimmat olivat rikkaita vaan myös siksi että he eivät koskaan joutuneet mihinkään seikkailuihin eikä heille tapahtunut mitään odottamatonta – ilman kysymisen vaivaakin saattoi tietää mitä joku Reppuli johonkin kysymykseen vastasi. Tämä on kertomus siitä kuinka eräs Reppuli joutui seikkailuun ja yllätti itsensä sanomasta ja tekemästä ties mitä kerrassaan odottamatonta. Ehkä hän menetti naapuriensa kunnioituksen, mutta hän saavutti – no, saatte nähdä saavuttiko hän loppujen lopuksi mitään.

Tämän hobitin äiti – mikä on hobitti? Taitaa olla niin että tätä nykyä täytyy selittää minkälaisia hobitit ovat sillä he ovat käyneet harvinaisiksi ja karttavat Isoja ihmisiä, niin kuin he meitä kutsuvat. He ovat (tai olivat) pienikokoinen kansa, siinä puolet meidän pituudestamme, pienempiä kuin parrakas kääpiöitten suku. Hobiteilla ei ole partaa. He ovat tekemisissä taikuuden kanssa vain vähän jos ollenkaan, mikäli ei oteta lukuun arkipäiväistä taikuutta jonka avulla he osaavat kadota hiljaa ja joutuisasti, kun sellaiset isot ja tyhmät otukset kuin te ja minä tallustamme heitä kohti melskaten kuin elefantit niin että he kuulevat tulomme virstojen päähän. Heillä on taipumusta lihomiseen, he pukeutuvat kirkkaisiin väreihin (pääasiallisesti vihreään ja keltaiseen), kenkiä he eivät käytä koska heidän jalkapohjissaan on luonnostaan paksut anturat ja päältä heidän jalkojaan peittää tuuhea lämmin ruskea tukankaltainen karva (tukka heillä on kihara), heillä on pitkät näppärät ruskeat sormet, hyväntahtoiset kasvot ja he nauravat syvältä ja mehevästi (etenkin päivällisen jälkeen, jota he nauttivat kahdesti päivässä milloin se vain käy päinsä). Nyt tiedätte sen verran että voimme jatkaa. Kuten sanoin, tämän hobitin äiti – siis Bilbo Reppulin äiti – oli kuuluisa Belladonna Tuk, yksi Vanhan Tukin kolmesta huomattavasta tyttärestä. Vanha Tuk oli ollut Kukkulan juurella virtaavan, Virraksi kutsutun, joen toisella puolella asuvien hobittien päämies. Usein väitettiin (muiden sukujen piirissä) että kauan sitten joku Tukien esi-isä olisi ottanut puolisokseen haltian. Väite oli tietenkin vailla päätä tai häntää, mutta on totta että Tukeissa oli jotakin visusti epähobittimaista, ja joskus jotkut Tuk-klaanin jäsenet lähtivät seikkailuun. He hävisivät huomiota herättämättä ja suku painoi asian villaisella, mutta tosiasiaksi jää että Tukit eivät olleet yhtä kunniallista väkeä kuin Reppulit, vaikka he olivat ilman muuta rikkaampia.

Eräänä aamuna kun maailma oli hiljaisempi

»Seikkailua, jännitystä ja huumoria,
kaikki rajattoman mielikuvituksen
siivittämänä»

Helsingin Sanomat

»Yksi aikakautemme
vaikutusvaltaisimmista kirjoista»

The Times

»Jännittävä matkakertomus ja maaginen seikkailu,
joka tihenee kohti mahtavaa
loppuhuipennusta»

The Observer

www.wsoy.fi

84.2

ISBN 978-951-0-51887-8

TOLKIEN®